

22. november

Någen datoer e viktigare enn andre. At Roald Amundsen i 1911 nådde Sydpolen 14. desember, at stormen på Bastillen i Paris i 1789 va 14. juli, at Bob Dylan har bursdag 24. mai, at D-dagen (Operasjon Overlord) i 1944 va 6. juni, at Syvsoverdagen e 27. juli på min bursdag, at John Lennon blei skutt 8. desember for 34 år siden, at fysiske verdenskrig slutta 11. november på bror min sin bursdag, at Norge i 1998 slo Brasil i fotball-VM i Marseilles 23. juni (og Øivind Ekeland gifta seg på midtbanen før kampstart) og at Norge itte andre verdenskrig heiv tyskerne på sjøen 8. mai – alt dette e jo pensum.

Men den spesielle datoen så overskygge adle andre for min generasjon, e 22. november, altså same dag så denne udgaven av Lokalavisen ligge i postkassen din. Der e nå gått 51 år siden skuddene i Dallas forandra verden.

Presidentflyet Air Force One kom te flyplassen udfor Dallas 22. november kl. 11.40. John F. Kennedy og fru Jacqueline satte seg i bagesedet på presidentens bil. Foran satt guvernør John Connolly og fru Nellie på klappeseder.

Bilkortesjen ankom Houston Street rett før kl. 12.30, og itte to kvartaler svingte presidentens bil 120 grader inn på Elm Street forbi et lager for skolebøker – Texas School Book Depository. Itte ca. 60 meters kjøring smalt det for fysiske gang. Mange trodde at det va fyrverkeri eller smell fra et eksosrøyr, mens andre skjønnte at det va skudd fra et våben. Det smalt to ganger te.

Av adle øyenvitnene sko Abraham Zapruder bli den mest berømte – han sto på grasbakken ved Elm Street og filma attentatet. Zapruder-filmen blei ikkje gjort offentlig tilgjengelig før i 1975, og den gir oss sterke nærbilder.

Itte at president Kennedy e skutt med kula nummer 2 – den fysiske va bom – løfte han begge hendene mot halsen, mens guvernør Connolly vrir seg mod høyre. Same kulå traff begge to.

Jacqueline i rosa drakt lene seg så mod Kennedy før det tredje og siste skuddet treffe presidenten i håvet og slår ud den fremre, høyre del av hodeskallen i ein sky av blod. Kennedy rykke te før han falle samen i sedet mod Jacqueline.

Hu reise seg og krybe bag på presidentbilens bagasjelokk, mens Secret Service-agent Clint Hill komme løybande. Han klatre opp på stigbøylen bag på bilen og skyve Jacqueline fram i sedet. Attentatet tog knappe 6 sekunder. Kennedy blei erklært død på Parkland Memorial Hospital kl. 13.00, då va klokka 20.00 i Norge. Connolly øvelevde itte flerne operasjoner.

Politimaen Marion L. Baker kjørte motorsykkel i kortesjen. Han va rett foran skoleboglageret då han hørte tri skudd så han meinte kom ovanifra. Baker parkerte foran lageret og løpte inn. Lagerets direktør Roy Truly hjalp Baker med å finne fram inne i bygningen. I 2. etasje traff de på Lee Harvey Oswald – han sto ved ein brusautomat med ein Cola i håndå. Då hadde det gått knappe 2 minutter siden skuddene falt. Truly sa at Oswald va ein av de ansatte, og Baker oppfatta det sånn at Truly «gjekk god» for Oswald. De løpte videre opp trappene, ud på taget – og fant ingen.

Så blei bygningen gjennomsokt. Itte kort tid fant politimaen Luke Mooney gjerningsområdet i den sør-østlige delen av 6. etasje i skoleboglageret. Bogkasser va plassert på ein sånn måte at ingen kunne se vinduet hvis de sto i gangen udenfor, og andre bogkasser va plassert sånn at ein person kunne sidda og se ud av vinduet og ha støtte for et gevær. Det lå tri brukte geværpatroner ved vinduet, og det lå madrester fra ein lunsjeske i etasjen. Og ein halv time itte attentatet fant politiet et gevær skjult mydlå andre bogkasser i 6. etasje i bygningen – ein Carcano M91 i kaliber 6,5 x 52 mm. Tomhyslene matcha kulå så de fant på guvernør Connollys bære på sygehuset.

FBI fant ud at Klein Sporting Goods Co. hadde sendt et Carcano-gevær te ein person kalt A. Hidell med postboksadresse i Dallas. Lee Harvey Oswald leide denne postboksen fra 9. oktober 1962 onna falskt navn – A. Hidell.

FBI identifiserte Oswalds håndavtrykk på skjefte og løbet av Carcano-geværet. De fant òg fiber fra Oswalds T-skjorte på treskjefte.

Oswald dro hjem te pensjonatet der han bodde, og gjekk fort ud igjen – med ein revolver. Politikonstabel J. D. Tippit fekk beskrivelsen av ein mistenkt fra attentatet øve bilradioen, og itte ein halvtime traff han Oswald. Tippit gjekk ud av bilen og blei drept av Oswald så skjøyd tri skudd, mens mange vitner sto og så på. Oswald løpte inn i kinoen Texas Theater. Der va politiet fort på plass, og Oswald blei arrestert mens han sa: «Well, then it's all over.»

To timer itte attentatet mod Kennedy begynte et 12-timers avhør av Oswald. Han fekk aldri juridisk bistand.

Søndag 24. november sko Oswald overføres te fengselet, og han va lenka fast te politietterforskeren Jim Leavelle då de gjekk gjønå kjellaren i politihuset. Her blei Oswald skutt av nattklubbeieren Jack Ruby kl. 11.21 – dette drabet blei sendt direkte på TV. Som Kennedy, døde Oswald på Parkland Hospital.

Jack Ruby forklarte i avhør at han drepte Oswald for å spare fru Jacqueline for påkjenningane med ein rettssag. Fra då av har konspirasjonsteoriene hagla – både Fidel Castro, Sovjetunionen, mafiaen, FBI, CIA – og Lyndon B. Johnson (!) – har vært nevnt. Ruby døde av kreft i fengselet 3. januar 1967.

Itte 51 år har det ikkje komt opp et einaste troverdig bevis på at det va andre enn Lee Harvey Oswald så fyrte av skuddene fredag 22. november 1963.

Den kvelden blei skoledansen på St. Svithun avlyst.